

היחידה להוראת שפות זרות, המחלקה ללימודים רב תחומיים
המחלקה להיסטוריה כללית

152.1.1321 רוסית למתחילים

8 נק"ז **שנתי**, 4 שעות שבועיות, א' 14.00 – 16.00, ד' 14.00 – 16.00

שם המרצה: **הלנה קרוטקוב**

שעת קבלה: יום ד' 16.00-17.00 בתיאום מראש (ניתן לשינוי)

כתובת הדואר האלקטרוני: **krotkovh@gmail.com**

תיאור הקורס: מיועד לסטודנטים ללא כל ידע בשפה הרוסית.

הקורס מקנה ידע בסיסי בקריאה ובכתיבה, בדקדוק הרוסי, בגזירת המלים ובנטייתן. הקורס נותן ידע חלקי בתחום הדיבור ובתחביר, ומאפשר לקרוא טקסטים מדעיים וטקסטים מעובדים מהספרות הרוסית. כל שיעור כולל הפסקות תרבות – מיני מצגות – תמונות, המלכדות את ההיסטורית של רוסיה והמהות התרבותית.

מטרת הקורס: לימוד יסודות של השפה הרוסית - בפונטיקה, בדקדוק ובתחביר המשפט. תורת הצורות ותחביר, רכישת אוצר מילים, מיומנות שימוש במילון לצורך קריאת הטקסט. המטרה העיקרית – קריאת טקסטים ברוסית – המדעיים ומהספרות (מעובדים) - בעזרת מילון.

חובות הקורס: נוכחות על פי חוקי הפקולטה (% 80 נוכחות – חובה), הגשה שוטפת של תרגילים, כארבעה-חמישה בחנים במהלך השנה לשם לימוד החומר לקראת המבחן הסופי.

אופן ההוראה: הקורס יתנהל במידת האפשר באופן פרונטלי. אם לא תתאפשר הוראה פרונטלית, יתנהל באופן מקוון.

ציון : 85% - ציון המבחן הסופי, 15% - חובות הקורס : השתתפות פעילה והגשת שיעורי בית.

פירוט מרכיבי הציון:

על פי תקנון הפקולטה ציון עובר בקורס מותנה בציון עובר בבחינה (לפחות 56 בקורסי תואר ראשון). רק לאחר שהסטודנט עבר את הבחינה ניתן לשקלל את המרכיבים הנוספים של הקורס (תרגילים, בחנים, עבודות וכו'), על מנת לקבל את הציון הסופי בקורס. תלמיד שלא נכח בקורס ב-80% מהשיעורים אינו זכאי לגשת לבחינה (הן בשיעורים פרונטליים הן בהוראה מקוונת בפגישות זום).

ביבליוגרפיה :

ספר הלימוד : דר' טטיאנה רויטמן "רוסית בהנאה", הוצאת ש' זק, ירושלים 2003/4

מילון דו-לשוני עברי-רוסי רוסי-עברי. הצאת פרולוג

מילון עברי-רוסי מאת מיכאל דרור, בהשתתפות יוסף גור ויחזאל קרן.

מילון רוסי-עברי מאת יחזקאל קרן, בעריכת אברהם בן שושן.
מילונים בעריכת ד"ר ברוך פודולסקי.

דקדוק, תחביר וקריאה :

John, Murray and Sarah Smyth ``Basic Russian``. London:
Routledge

Dr. Julia Rochtchina ``Sputnik: An Introductory Russian
Language Course, Part I`` Paperback – December 20, 2014

"Russian Stage One: Live from Russia, Volume 1". Maria D.
Lekie, Dan E. Davidson, Kira S. Gor.

"The new Penguin Russian Course: A Complete Course for
Beginners (Book, CD, DVD)". Nicholas J. Brown

"TOCHKA RU" – Russian course textbook, Russian course
workbook. Olga Dolmatova, Ekaterina Novacac, 2020. Audio
resources at: www.tochkaru-book.com

Online resources:

"Russian for Everyone" – russianforeveryone.com

"Study Russian Online" – study-languages-online.com

מבנה שיעורים : הסמסטר הראשון

1-2 מבוא :

- "שלום" – "זֶדְרַאסְטְבוּיְתֶה" - Здравствуйте –
המילה הראשונה.
- נושאים ארגוניים.
- הפגישה הראשונה עם אלף-בית הרוסי. תחילת הקריאה.
- 2 צורות של השפה : הדיבור והכתב.
- התפתחות הכתב. צורות הכתב.

- איך מבטאים את התנועות ועיצורים. צירופים מיוחדים וסימנים מיוחדים. הדגש. ה-הידיעה.

נושא שיחה : "שלום. קוראים לי הלנה. ואיך קוראים לך?"

הפסקות תרבות : מי הם ה"רוסים" ואיפה זה – רוסיה ?

התפתחות האומה והמדינה – מראשית הימים :

הקבוצות הסלביות – איך הם הגיעו לאירופה.

3-4 **התנועות** – הצליל והאות : הקורלציה. מילות – קישור לשלילה.

נושא שיחה : "אני נולדת/לגרה במוסקבה.

ואיפה אתה נולדת/מתגורר?"

הפסקות תרבות : התפתחות האומה והמדינה – מראשית הימים :

- הסלבים הקדומים – איזה שפה הם דברו ?

- אורך החיים של השבטים הסלביים במאות 7-8 לספירה, מבנה

החברה והעיסוקים.

5-6 **העיצורים** - קשים ורכים, השורקים. עיצורים קוליים ואטומים –

הקורלציה.

דקדוק – מי זה? מה זה?

נושא שיחה : "הבא נכיר".

הפסקות תרבות : התפתחות האומה והמדינה – מראשית הימים :

- הדת של השבטים הסלביים במאות 7-9 לספירה.

- התפתחויות, שהביעו למבנה המדיני הראשוני :

איך התפוררות הקהילה השבטית - דרך היווצרות קהילות

משפחתיות - הביא לאי-שוויון חברתי ומעבר למבנה המדיני.

7-8 **שמות עצם** : מינים, חי-דומם.

מספרים מ-1 עד 10.

אותיות דפוס ואותיות כתב.

נושא השיחה : תרגול הנושאים הקודמים. "החדר שלי".

הפסקות תרבות : התפתחות האומה והמדינה – מראשית הימים :

- הקמת מבנה המדיני הראשוני. תפקידם של הוויקינגים והנורמנדים. בניית העיר הגדולה הראשונה - נובגורוד.
- כיבוש העיר קייב והיווצרות המדינה המאוחדת הראשונית עם העיר קייב במרכז.

9-10 **שמות עצם** : גזירת הריבוי של שמות העצם.

כינויים : כינויי גוף.

נושא השיחה : המשך נושא : "החדר שלי". נושא חדש - התמצאות

במקום – "איפה זה?" – "מימין, משמאל, ממול....".

הפסקות תרבות : התפתחות האומה והמדינה – מראשית הימים :

- התפתחות המדינה עם העיר קייב במרכז במאות 9-12 לספירה : נסיכים אולג ואיגור. נתיב הסחר "מוויקינגים ליוונים".
- נסיך ולדימיר הקדוש ומהפחת הדת במדינת רוס – מפגניות לנוצרות.

11-12 **כינויים** : הקניין והרמז. ההבדל בין כינויי רמז והמילה "сто",

המשמשת כנושא תחבירי.

נושא השיחה : "לאן ללכת כדי להגיע ? – ימינה, שמאלה, ישר,

אחורה...."

הפסקות תרבות : התפתחות האומה והמדינה – מראשית הימים :

- הדת החדשה – נצרות. מה זה ?

- הנצרות והתפתחות הכתב הרוסי (הכתב הקירילי).

13-14 **שמות תואר** : מינים, גזירת הריבוי של שמות תואר.

שמות הצבעים.

נושא השיחה : תרגול הנושאים הקודמים. "המשפחה שלי".

הפסקות תרבות : התפתחות האומה והמדינה – מראשית הימים :

12. "רוס הקייבית" – מדינה פיאודלית מוקדמת.

כוח שלטון אנוכי.

13. הערים והחקלאות. קבוצות האוכלוסייה.

15-16 **בוחר מס' 1** : שמות עצם, תואר וכינויים – המינים וצורת הרבים.

הפועל - הנטייה הראשונה והנטייה השנייה. הטיית פעלים בהווה.

מספרים מ-11 עד 20.

נושא השיחה : תרגול הנושאים הקודמים.

הפסקות תרבות : התפתחות האומה והמדינה – מראשית הימים :

- תקופת הצמיחה של רוס הקייבית. הנסיך

ירוסלב בחכם. קוד החוקים הראשון.

צמיחת התרבות וסגנונות הבניה.

- תחילת התקופה של הפיצול הפיאודלי.

היווצרות הנסיכויות הקטנות.

17-18 . **הפועל – המשך**. הטיית פועלים בהווה. הפעלים החדשים.

הפועל "быть" – "להיות" ("יש" - есть). פועלים מודליים ומלים

מודליות – мочь, хотеть, должен .

פועלים בעלי הסופיות -ь\-ся.

מספרים מ-20 ועד למיליון.

נושא השיחה: תרגול הנושאים הקודמים.

הפסקות תרבות: התפתחות האומה והמדינה – מראשית הימים :

- פלישת המונגולים (תתארו-מונגולים) במאה ה-13 לספירה.
- פלישות של גרמנים ושוודים מצפון-מערב אירופה.
- הנסיך אלכסנדר נבסקי.

19-20 **הפועל – הזמנים:** ההווה, העתיד (מורכב) והעבר.

נושא שיחה: 1. היומן שלי : ימי השבוע, יום־לילה/ערב/בוקר,

אתמול/היום/מחר.

2. איפה נולדת ? - חזרה על הנושא בשל לימוד

צורת זמן עבר .

הפסקות תרבות: התפתחות האומה והמדינה – מראשית הימים :

- התארגנות פוליטית חדשה במאה ה-14 לספירה – מרכזי כוח חדשים.
- מדינה רוסית-ליטאית.
- העלאת החשיבות הפוליטית של העיר מוסקבה.

21-22 . **נטיית שמות העצם. היחסות.**

היחסה ה-6 של שמות עצם (צורת יחיד) וכינויי גוף .

תרגול בניתוח משפטים והבנת הנקרא. עבודה עם פועלים,

שמות עצם, תואר וכינויים.

שמות המספרים הסידוריים.

נושא שיחה: תרגול הנושאים הקודמים.

הפסקות תרבות: התפתחות האומה והמדינה – מראשית הימים :

- בניית המדינה המאוחדת עם עיר הבירה מוסקבה.

תקופת השלטון של נסיך איבן ה-3 במאה ה-15

לספירה. בניית הקרמלין במוסקבה. 1480 – שחרור

סופי מהעול המונגולי.

- תקופת השלטון של איבן האיום – הצאר הראשון בהיסטוריה - 1533-1584. קתדרלת בסיל הקדוש.

23-24 **היחסה ה-6** של שמות תואר וכינויי קניין ורמז (צורת יחיד).

שמות חודשי השנה.

תרגול : ניתוח משפטים והבנת הנקרא. עבודה עם פעלים,

שמות עצם, תואר וכינויים.

נושא השיחה : "ערב עם חברים", "הזמנה לקולנוע".

הפסקות תרבות : התפתחות האומה והמדינה – מראשית הימים :

- זמן הצרות: 1584-1618.

- תחילת כהונתה של השושלת החדשה –

שושלת של משפחת רומנוב. הכבדת משטר שיעבוד

איכרים – במיוחד משנת 1649.

25-26 **הכנה לבוחן מס' 2**. בוחן דמה. הנושאים : שמות עצם, תואר (צורת

יחיד) וכינויים ביחסות 1 ו-6. הטיית פועלים בהווה, עבר

ועתיד (מורכב). הבנת הנקרא.

בוחן מס' 2.

היחסה ה-4 של שמות עצם (יחיד) וכינויי גוף.

נושא שיחה : תרגול הנשאים הקודמים. "נא לספר על עצמכם".

הפסקות תרבות : . התפתחות האומה והמדינה – מראשית הימים :

- תחילת התקופה החדשה בהיסטוריה הרוסית

– התקופה הפטרבורגית, מהמאה ה-18 ועד תחילת

המאה ה-20 לספירה . תחילת תקופתו של הצאר פטר ה-I

- הרפורמות של פטר ה-I והשינויים בחברה הרוסית.

הפיכתה של רוסיה לאימפריה.

- חגיגות של "נוביי גוד".

מבנה השיעורים : הסמסטר השני

1-2 חזרה על החומר הנלמד בסמסטר הראשון.

היחסה ה-4 של שמות תואר (יחיד).

שימוש בפועלים "להסתכל" ו"לראות" - עם שמות עצם ותואר ביחסה 4.

נושא שיחה : תרגול כל הנושאים הקודמים.

"מה אתם עושים בשבת?"

הפסקות תרבות : התפתחות האומה והמדינה – מראשית הימים :

- תקופת "הפיכות בארמון" – 1725 - 1762.

- האבסולוטיזם הנאור של צארינה יקטרינה הגדולה – 1762-1796.

הפוליטיקה והתרבות. שיעבוד מקסימלית של האיכרים.

3-4 היחסה ה-4 של כינויי קניין ורמז. תרגול כל הנושאים הקודמים.

נושא שיחה : שמות ימי השבוע ושימושם במשפטים.

תרגול הטיית הפועלים בהווה, בעתיד (מורכב) ובעבר.

פועלם "ללכת" - לנסוע, לשמוע – להקשיב, להסתכל – לראות".
פועלים חדשים.

הפסקות תרבות : התפתחות האומה והמדינה – מראשית הימים :

- הצאר פאבל ה-I (1796-1801) תחילת התקופה

של הצאר אלכסנדר ה-I

- הצאר אלכסנדר I ונפוליאון – 1805-1818.

הרפורמות ושחרור אירופה.

5-6 היחסה ה-3 של שמות העצם והתואר (צורת יחיד), כינויי גוף, קניין

ורמז.

נושא שיחה: "מה מזג האוויר היום?" עונות השנה.

הפסקות תרבות: התפתחות האומה והמדינה – מראשית הימים:

- העיר סנקט פטרבורג בתקופת כהונתו של הצאר

אלכסנדר I - 1801-1825.

- 1825-1855. התקופה של הצאר נוקילאי I.

הפוליטיקה, החברה והתרבות.

7-8 **תרגול הנושאים הקודמים:** שמות עצם, תואר (צורת יחיד) וכינויים

ביחסות 1,3,4,6. ניתוח משפטים ותרגול בהבנת הנקרא.

נושא שיחה: תרגול הנושאים הקודמים.

הפסקות תרבות: התפתחות האומה והמדינה – מראשית הימים:

- הזמן של השינויים הגדולים – התקופה של

הצאר אלכסנדר השני – 1855-1881. הרפורמות הגדולות.

ביטול שיעבוד איכרים ברוסיה.

- העיר הראשית במדינה – סנקט פטרבורג –

בתקופתו של אלכסנדר II. התרבות. סגנונות הבניה.

9-10 **בוחן מס' 1 של סמסטר ב'.** הנושאים: שמות עצם ותואר (צורת

יחיד) וכינויים ביחסות 1,3,4,6. הטיית הפועלים בהווה, עבר

ועתיד מורכב.

פועלי התנועה. פועלי התנועה זוגיים.

תואר הפועל.

הפסקות תרבות: התפתחות האומה והמדינה – מראשית הימים:

- שנות 1881-1894 – תקופת כהונתו של הצאר

אלכסנדר ה-III. רפורמות נגד.

- המבנה הפוליטי-חברתי של האימפריה

הרוסית בסוף המאה ה-19.

11-12 **היחסה ה-2** של שמות העצם (יחיד) וכינויי גוף.

הסודות הקטנים של המספרים: 1,2-4,5

נושא שיחה: "לאן אתה הולך לנסוע?"

הפסקות תרבות: התפתחות האומה והמדינה – מראשית הימים :

- רוסיה על הסף של המאה ה-20.

הפיגור הכלכלי ותהליכי המודרניזציה. ס.יו. ויטטה

- המהפכה הרוסית ה-1 – 1905.

13-14 **מילות יחס**, הדורשים את היחסה ה-2.

היחסה ה-2 של שמות תואר (צורת יחיד) וכינויי קניין ורמז.

תאריך מדויק.

נושא שיחה: התמצאות בזמן – "מה השעה?"

הפסקות תרבות: התפתחות האומה והמדינה – מראשית הימים :

- תוצאות המהפכה של שנת 1905. המפלגות הפוליטיות.

- בעקבות המהפכה – הרפורמות של סטולפיץ פ.ר.

15-16 **היחסה ה-5** של שמות העצם (יחיד) וכינויי הגוף.

נושא שיחה: התמצאות בזמן – "מה השעה?" – המשך.

הפסקות תרבות: התפתחות האומה והמדינה – מראשית הימים :

- מלחמת העולם ה-1 - השתתפות האימפריה הרוסית.

- המהפכות של שנת 1917 – בפברואר ובאוקטובר.

17-18 **היחסה ה-5** של שמות התואר (צורת יחיד) וכינויי קניין ורמז.

תרגול בנושא.

נושא שיחה: חזרה על הנושאים הקודמים.

הפסקות תרבות: התפתחות האומה והמדינה – מראשית הימים :

- מלחמת האזרחים – 1918 – 1921.

- התקופה הסובייטית – 1922 – 1991. המבט הכללי.

19-20 **שמות עצם, תואר וכינויים - שינויים לפי היחסות בצורת רבים .**

חזרה על החומר – שמות עצם, תואר וכינויים בצורת רבים ביחסה

ה-1 – יחסת מקור . שינויי סיומות בשאר היחסות.

נושא שיחה : 1. "מתי?", "כמה זמן זה ייקח?" – איזה יחסה

דורשות את השאלות האלה ? איזה יחסה

דורשים איחולים ?

2. "בסופרמרקט".

הפסקות תרבות: התפתחות האומה והמדינה – מראשית הימים :

- יצירת ברית המועצות. הפוליטיקה הכלכלית החדשה – HЭП.

- ברית המועצות תחת מנהיגותו של יוסף סטלין.

21-22 **בוחן מס' 2.** בדיקת הנושאים שנלמדו : שמות עצם, תואר וכינויים

– בכל היחסות בצורת יחיד ובצורת רבים ביחסה ה-1. הטיית

פועלים בהווה, עבר ועתיד מורכב.

כינוי הקניין "свой" (של עצמי).

נושא שיחה : "בתאבון" – בבית קפה\ מסעדה.

הפסקות תרבות: התפתחות האומה והמדינה – מראשית הימים :

- ברית המועצות בזמן מלחמת העולם ה-2.

- התקופה שלאחר גמר מלחמת העולם ה-2

ופטירתו של יוסף סטלין.

- זמן "הפשרת שלגים". המנהיג החדש

– ניקיטה חרושיוב.

23-24 האספקטים של הפועל. זמן עתים פשוט וזמן עתיד מורכב.

פועלי התנועה בעלי תחילות.

נושאי שיחה: "בשדה תעופה/תחנת רכבת", "בתיאטרון", "בבית מלון".

הפסקות תרבות: התפתחות האומה והמדינה – מראשית הימים :

- "תקופת הקיפאון" – בהנהגתו של ליוניד ברז'נב.

- זמן ה"פרסרויקה" (בניה מחדש) –

הזמן של מיכאיל גורבצ'וב.

25-26 הכנה למבחן של סיום הקורס. תרגול ומבחן דמה.

חלקיק "ce6e" (לעצמי) – מה זה ואיך עובדים אתו ?

נושאי השיחה: תרגול שיחה, הכוללת שימוש בפעלים באספקטים שונים.

הפסקות תרבות: התפתחות האומה והמדינה – מראשית הימים :

- התפוררותה של ברית המועצות.

- רוסיה מ-1991 ועד היום.

כל השיעורים כוללים תרגילי קריאה, כתיבה ותרגול לפי נושאי ספר הלימוד (ניתן לראות בספר) ונושאים נוספים. הדגש בשיעורים הינו על תרגילי הקריאה והכתיבה והחזרה על החומר הנלמד. התוכנית נתונה לשינויים.

